

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)

НАУКА І МОЛОДЬ У XXI СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

VI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 15 грудня 2020 року)

**Полтава
ПУЕТ
2020**

УДК 001:378-053.6(082)
НЗ4

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 16 жовтня 2020 року

Організаційний комітет конференції

О. В. Манжура, голова організаційного комітету, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту бізнесу та сучасних технологій ПУЕТ;
В. О. Скрипник, д. т. н., професор, директор Навчально-наукового інституту харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу ПУЕТ;
В. В. Сарапин, к. філол. н., доцент, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;
Л. М. Діденко, директор Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор ПУЕТ.
Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.
Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальні редактори

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту бізнесу та сучасних технологій ПУЕТ;
В. О. Скрипник, д. т. н., директор Навчально-наукового інституту харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник тез доповідей
НЗ4 VI Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 15 грудня 2020 року). – Полтава : ПУЕТ, 2020. – 538 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-395-9

У збірнику представлено тези учасників VI Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнологія та біоінженерія», «Документознавство, інформаційна, бібліотечна та архівна справа», «Економіка», «Інформатика та комп'ютерні науки», «Керівництво та лідерство», «Маркетинг», «Менеджмент і адміністрування», «Міжнародні економічні відносини», «Облік і аудит», «Педагогіка», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Туризм», «Фізична культура та спорт», «Філологія», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Харчові технології та інженерія».

УДК 001:378-053.6(082)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2020

ISBN 978-966-184-395-9

СИСТЕМНО-РЕФЛЕКСИВНЕ СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ

***М. Г. Педченко**, аспірант кафедри економічної кібернетики,
бізнес-економіки та інформаційних систем*

***В. Р. Космін**, аспірант кафедри економічної кібернетики,
бізнес-економіки та інформаційних систем*

***О. І. Луценко**, аспірант кафедри економічної кібернетики,
бізнес-економіки та інформаційних систем*

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Окреслення стратегічних пріоритетів є найважливішим завданням для розвитку сучасного підприємства, оскільки глобалізація та швидкість створення, впровадження та старіння новітніх технологій у процесах виробництва й реалізації товарів, робіт, послуг змушують українські підприємства змінювати традиційні на інноваційні системи управління. Сьогодні в умовах невизначеності та ризику підприємства стають більш вимогливими та мобільними у розробці прийомів, заходів, методів ефективного управління системами та процесами, оскільки проблеми, з якими вони сьогодні стикаються (обмеженість ресурсів), знижують загальну ефективність діяльності та потребують постійного спостереження і виявлення можливостей і загроз, попередження яких сприятиме результативності діяльності. Тому розробка і запровадження системно-рефлексивного стратегічного управління підприємством в умовах невизначеності та ризику є надзвичайно актуальним.

Розкриваючи сутнісні підходи до поняття стратегічне управління, зазначимо, що його ефективність передусім залежить від мінливості та складності зовнішнього середовища, від якості внутрішнього менеджменту, від готовності до викликів. Тому з позиції динамічності зовнішнього середовища науковцями пропонується визначення сутності стратегічного управління не лише як сукупності концепції, підходів і методів, а й як «динамічний процес аналізу, вибору стратегій планування, забезпечення і реалізації розроблених планів організацією, що полягає в повторюваному циклі розв'язання основних завдань (етапів)» [3, с. 63–64]. Щодо якості внутрішнього менеджменту, то потенціал компанії має бути спрямований на досягнення його основної мети функціонування через щоденні оперативні рішення [4, с. 127]. Щодо готовності до викликів, то під стратегічним управлінням пропо-

нується розуміти «оперативне управління проблемами в реальному масштабі часу, що полягає у реагуванні на непередбачувані зміни, або «стратегія, що реалізується» [1].

Узагальнюючи запропоновані визначення, зауважимо, що стратегічне управління – це система етапів, а також прийомів, методів й заходів у межах кожного з них при постійному поліпшенні якості внутрішнього менеджменту та готовності його до нових викликів, що забезпечують управління підприємством в умовах мінливості та складності зовнішнього середовища та зорієнтовані на векторність поставлених довгострокових завдань.

Підвищити ефективність системної реалізації стратегічного управління на підприємстві можна, на нашу думку, за допомогою застосування системно-рефлексивного управління. Цей інструмент спрямований на «можливість конструктивно вирішувати внутрішні та зовнішні конфлікти, формувати стратегічне бачення та корпоративну стратегію, сприяє усвідомленню суб'єктами управління об'єкту управління і власних інтересів по відношенню до нього; підвищує ефективність діяльності» [2, с. 122]. Головна його перевага – це внутрішнє узгодження інтересів шляхом створення бачення бізнесу разом із внутрішніми стейкхолдерами, так і зовнішнє узгодження інтересів із партнерами, клієнтами, споживачами та іншими зовнішніми стейкхолдерами [2, с. 122]. Це відповідає авторському баченню сутності стратегічного управління підприємством, наведеного вище.

Ураховуючи те, що об'єктом системи стратегічного управління є як внутрішній менеджмент підприємства та готовність його до викликів, так і система взаємозв'язків із зовнішніми стейкхолдерами, що забезпечує досягнення векторності розвитку, вважаємо, що важливим для уточнення залишається особливості стратегічного управління в умовах невизначеності та ризику.

Розмежовуючи поняття невизначеності як відсутність або нестача інформації, що заважає прийняттю рішення та ризику як настання несприятливих подій або втрата, пропонуємо внести в уточнення понятійного апарату сутності системно-рефлексивного стратегічного управління підприємством в умовах невизначеності та ризику.

Отже, стратегічне управління слід розглядати як систему етапів, що включають прийоми, методи й заходи в межах кожного з етапів, так звані механізми, спрямовані на постійне поліпшенні якості внутрішнього менеджменту та готовності його до нових викликів в умовах повної, своєчасної й достовірної

інформації, що забезпечують хеджування ризиків для всіх стейкхолдерів в умовах мінливості та складності зовнішнього середовища й зорієнтовані на векторність поставлених довгострокових завдань.

Список використаних джерел

1. Ансофф И. Стратегическое управление ; пер. с англ. под ред Л. И. Евенко. Москва : Экономика, 1989. 519 с.
2. Длігач А. О. Роль управничого в системно-рефлексивному стратегічному маркетинговому управлінні. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/17030/1/74-Dlihach-122-123.pdf>.
3. Педченко Н. С. Потенціал розвитку при стратегічному управлінні підприємством : монографія. Полтава: ПУЕТ, 2012. 365 с. URL: <http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/6673/1/022-023%20%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9D.%20%D0%A1.%20%281%29%20%281%29.pdf>
4. Педченко Н. С., Кімуржий М. І., Стрілець В. Ю. Управління потенціалом розвитку підприємств житлово-комунального господарства : теорія, методологія, практика. – Полтава : ПУЕТ, 2020. 277 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/9165/1/1847%20%D0%9A%D1%96%D0%BC%D1%83%D1%80%D0%B4%D0%B6%D1%96%D0%B9%20%D0%9C.%D0%86..pdf>

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

С. Е. Перлова, студент группы ОП-51, специальность «Экономика и организация производства»

*Е. П. Пономаренко, к. э. н., доцент, доцент кафедры «Экономика» – научный руководитель
Гомельский государственный технический университет
имени П. О. Сухого*

В условиях глобализации мировой экономики внешнеэкономический фактор играет весьма важную роль в развитии экономики страны. Исключительную значимость в контексте укрепления международных торговых отношений Республики Беларусь и стран ближнего и дальнего зарубежья приобретает активизация внешнеэкономической деятельности (далее – ВЭД) отдельных субъектов хозяйствования. При этом, основным моментом, определяющим конкурентоспособность предприятия как на внешних, так и на внутреннем рынках, является эффективная система управления его ВЭД.

<i>Narmanov U. A., Mirzakarimova M. M.</i> Development of family business in employment in Uzbekistan.....	32
<i>Ныгметова Ш. Т.</i> Проблемы вертикальной интеграции РК и специфика корпоративного управления на примере АО «НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМПАНИЯ «КАЗМУНАЙГАЗ»	35
<i>Панина В. Ю., Пономаренко Е. П.</i> Развитие способов повышения эффективности использования основных средств	38
<i>Педченко М. Г., Космін В. Р., Луценко О. І.</i> Системно-рефлексивне стратегічне управління підприємством в умовах невизначеності та ризику	41
<i>Перлова С. Е., Пономаренко Е. П.</i> Совершенствование организации управления внешнеэкономической деятельностью машиностроительного предприятия.....	43
<i>Пинчук М. М., Яцевич Н. В.</i> Конкурентоспособность Республики Беларусь в мировой экономике.....	46
<i>Победенко В. М., Западнюк Е. А.</i> Проблемы и влияние глобальной конкуренции на развитие экономических систем	49
<i>Рязанова В. В., Яцевич Н. В.</i> Влияние коронавируса COVID-19 на экономику стран мира.....	51
<i>Серова Н. В., Світлична А. В.</i> Диверсифікація виробництва як інструмент досягнення стійкої рентабельності підприємства	54
<i>Спатаева Н. М.</i> Антикризисные мероприятия в Республике Казахстан в сфере налогового законодательства.....	56
<i>Токман Д. А., Антоненко В. М.</i> Хеджування валютних ризиків в Україні.....	60
<i>Угарина Т. А.</i> Об оценке эффективности реструктуризации отношений собственности организаций реального сектора экономики	62